

Una economia centrípeta

El Cercle d'Economia de Barcelona compareixerà al Parlament de Catalunya per donar a conèixer el seu últim document d'opinió sobre els desequilibris econòmics a l'estat espanyol.

El document, que denuncia la forta centralització econòmica que s'està produint a Madrid, continua sent centre de múltiples debats empresarials i polítics, dins i fora de Catalunya.

El debat que va encetar fa uns mesos el Cercle d'Economia de Barcelona sobre els desequilibris econòmics a l'estat espanyol encara cueja, dins i fora de Catalunya. De fet, la centralització de poder econòmic a Madrid que s'ha viscut en els últims anys, fruit de processos de privatització, de fusions i adquisicions diverses, d'un disseny radial en les infraestructures i de la ubicació de grans centres de recerca i de regulació del mercat, ha tingut efectes més enllà del territori català.

"Si demà es produís una fusió entre Iberdrola i ENDESA es pensaria naturalment que la seu ha de ser a Madrid, encara que Iberdrola tingui el major negoci al País Basc i al País Valencià. Fa poc s'ha dut a terme la unió de les borses espanyoles i la seu del nou *holding* s'ha posat a Madrid i ningú no ho ha discutit. Som en uns moments en què dir el contrari molesta." Així s'expressava Alfonso Basagoiti, fins fa poc president del Cercle d'Empresaris Bascos, durant la taula rodona que el Cercle d'Economia va organitzar fa pocs dies per debatre sobre *El paper de l'estat en el manteniment de l'equilibri econòmic territorial a Espanya* —títol que rep l'últim document d'actualitat que ha elaborat el Cercle—, i en la qual van participar també Manuel Pimentel, exministre de Treball del govern del PP, i Antonio Garrigues, president de la firma jurídica J&A Garrigues.

Segons Pimentel, "tant Sevillana de Electricidad com Cruzcampo a Andalusia ja no hi tenen ni un director general, sinó tan sols administratius. Si deixem que les forces del mercat tirin, anirem a hiperconcentracions de riquesa. De Mèxics DF, també en tenim a Europa,

com ara Atenes, que concentra cada cop més població i riquesa. Davant això, cal dur a terme polítiques de redistribució. L'estat i la Unió Europea no només seran capacitats per actuar, sinó que ho han de fer."

Polítiques que, segons Antonio Garrigues, és important que estiguin "basades en la redistribució d'infraestructures, perquè són aquestes les que generen riquesa". Com s'explica, per exemple, que es prioritzi en el seu moment la construcció d'un tren d'alta velocitat entre Madrid i Sevilla, amb motiu de l'Expo92, abans que un tren que uneixi l'eix cantàbric i l'eix mediterrani amb Europa? Si hagués estat ben comunicada la cornisa cantàbrica, el drama econòmic que ha viscut Astúries possiblement no hagués estat tan gran.

Centralisme, una opció còmoda.

No hi va haver discussió entre els tres ponents: un model de desenvolupament multipolar és molt més eficaç econòmicament, ja que afavoreix que es multipliquin els contactes i la generació de riquesa. Un plantejament, però, que topa de ple amb l'actual centralisme econòmic, *in crescendo* des que el Partit Popular gaudeix de majoria absoluta.

"Responsabilitzar la globalització d'una política de concentració de centres de decisió no és el més adequat", sosté Basagoiti, "en som responsables tots, perquè el centralisme és molt còmode per al món públic i fins i tot per a les grans empreses, perquè els permet centralitzar els quaters generals prop d'allà on es prenen les decisions. Ens hem fixat en els models més pròxims, com el de França, un estat centralista, i no hem anat més enllà, a models com Alemanya, per exemple. Hem de can-

viar els usos i costums de l'estat". Un estat que es mostra molt gelós del seu mercat i que ho va demostrar clarament, com recorda Pimentel, quan "els francesos van voler entrar en l'accionariat d'Iberdrola i el govern va utilitzar l'acció d'or per evitar-ho. Seria impensable que les comunitats autònomes actuessin així!". Les eines per garantir aquesta centralitat són moltes i s'apliquen constantment. Establir totes les comissions de control dels sectors econòmics privatitzats a Madrid comporta tenir els lobbies empresarials prop d'aquestes. Hewlett Packard té el desenvolupament de producte a Catalunya, però la seu és a Madrid. El Banc Santander té la seu a Santander, on fa una reunió a l'any, però el centre de decisió és a Madrid. Amb el BBVA passa el mateix. Els grans centres de recerca i desenvolupament també es concentren a Madrid. I, si anem una mica més enllà, com assenyala l'economista i coautor del document del Cercle, Antón Costas, "Madrid no només ha concentrat el poder d'ordenació de l'economia sinó també el de creació de nova riquesa, amb l'aparició de nous rics creats a partir de negocis regulats i d'àmbit estatal, darrere dels quals es troben els mateixos advocats de l'estat. El problema no és que tots els organismes siguin a Madrid, sinó que ningú hagi discutit que això sigui així".

Greuge comparatiu. Cal fer front a aquest talant centralista i prendre mesures per evitar que augmenti. "Com fer-ho? Amb molta cura", segons Basagoiti. El rerefons és clarament polític, i és precisament aquí on afloren les diferències. Antonio Garrigues creu que "discutir si Madrid té més o menys seus o més o menys organismes reguladors obre un discurs de greuge comparatiu permanent. Tothom té el seu cas. A Alacant hi ha l'Institut de Patents, que dinamitza molt la zona. En canvi, Andalusia podria dir que ells no tenen res. Entrarem en un terreny poc pràctic".

Una visió no compartida per Josep Huguet, diputat d'ERC, que sosté que "l'excusa de les disset autonomies ja és prou coneguda. S'admet la lluita entre estats a escala europea per voler preser-

D'esquerra a dreta: Manuel Pimentel, exministre de Treball; Joan Tapia (moderador), director general de BTV; Alfonso Basagoiti, expresident del Cercle d'Empresaris Bascos, i Antonio Garrigues, president de la firma jurídica J&A Garrigues, durant la taula rodona que va organitzar el Cercle d'Economia de Barcelona sobre els desequilibris econòmics a l'estat espanyol.

Un model de desenvolupament multipolar és molt més eficaç econòmicament i fa crear més riquesa

var determinades polítiques, però no entre autonomies. Diuen que aquest és un debat perillós... per a qui? Bàsicament per al centre".

A l'inici de la transició, reconeix Pimentel, a Madrid el poder econòmic estava preocupat perquè en descentralitzar el poder polític i la gestió pressupostària es donava per descomptat que Madrid anava a perdre pes polític i econòmic. "S'ha produït descentralització política, però no econòmica", adverteix Pimentel, "organitzar fires o convencions a Sevilla em surt més car que a Madrid, a causa de la radiació de les comunicacions. L'estat és molt gelós dels nacionalismes i moltes decisions econòmiques que haurien de ser neutrals no ho són".

Fer marxa enrere és "complicadíssim per raons operatives", segons Basagoiti, que aposta per exigir a l'administració que les decisions es prenguin per "racionalitat econòmica, no per raons

polítiques ni de comoditat". El debat no queda, ni molt menys, tancat. Per a Huguet, un model econòmic plural i equilibrat "només pot sortir d'una reforma federal. És molt important que un nucli de pensament lliure com el Cercle d'Economia hagi fet un document així. S'ha d'aplaudir, però el següent pas és empènyer el món polític per canviar les regles de joc en aquesta línia".

I l'empenta política comença a rodar: si bé fa uns quants mesos PP i CiU van votar en contra de la interpel·lació presentada per ERC al Parlament, amb l'objectiu d'estudiar el document elaborat pel Cercle d'Economia, ara els republicans han aconseguit que el Parlament aprovés la compareixença del Cercle d'Economia al Parlament perquè expliqui l'esmentat document. Segons Huguet, l'objectiu és que la compareixença sigui abans de l'estiu.

Bàrbara Amorós